

POSTANOWIENIE

Dnia 23 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Kowalski

w sprawie z powództwa S. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.
przeciwko E. B.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 23 maja 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 5 marca 2021 r., sygn. akt I ACa [...],

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2. zasądza od S. [...] spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w P. na rzecz E. B. kwotę 4050 zł (cztery tysiące pięćdziesiąt
złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powódki „S.” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 5 marca 2021 r. w sprawie z powództwa „S.” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. przeciwko E. B. o zapłatę należy podnieść, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, o przede wszystkim publicznoprawnym celu (postanowienia SN: z 7.10.2020 r., II CSK 670/19; z 24.02.2016 r., V CSK 488/15). Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie jest środkiem

zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie. Rolą skargi kasacyjnej nie jest korygowanie wszelkich orzeczeń sądowych zawierających uchybienia, lecz ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i prawa pozytywnego.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych, budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżąca przytoczyła przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tj. oczywistą zasadność skargi.

Oparcie wniosku na tej przesłance wymaga wykazania przez skarżącego niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka (*prima facie*), bez konieczności pogłębionej analizy, sprzeczności wykładni lub zastosowania prawa materialnego lub procesowego z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (m.in. postanowienia SN: z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08).

Skarżący powinien zawrzeć w skardze wyodrębniony wywód prawny wskazujący, w czym przejawia się oczywistość naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego (por. postanowienia SN: z 5 września 2008 roku, I CZ 64/08, z 19 grudnia 2001 roku, IV CZ 200/01, z 9 czerwca 2008 roku, II UK 37/08).

Skarżąca wskazała, że oczywistej zasadności skargi upatruje w przyjęciu że: powoda obciąża ciężar dowodu co do faktów powołanych przez stronę pozwaną, z których to strona pozwana wywodzi skutki prawne, w przypadku samego zaprzeczenia przez pozwaną zasadności roszczenia; założenia, że podstawę wypełnienia weksla stanowić może wyłącznie treść wezwania do zapłaty, dokonanego przed wypełnieniem weksla, twierdzenia, że wierzyciel nie ma uprawnienia do zaliczania wpłat dłużnika na najstarsze wymagalne należności,

w przypadku gdy są one przedawnione, a dłużnik po dokonaniu zarachowania oraz złożeniu oświadczenia o sposobie rozliczenia, sprzeciwi się zaliczeniu wpłat na najstarsze wymagalne zobowiązania oraz zażąda zarachowania na inne, później wymagalne, należności (art. 451 k.c. w związku z 554 k.c. oraz art. 117 § 1 i 2 k.c. i art. 411 pkt 3 k.c.); przyjęcia, że po otrzymaniu zarzutów powód zmienił rozliczenie wpłat pozwanej oraz dokonał zmiany powództwa, w sytuacji, gdy w pozwie o zapłatę z weksla powód nie wskazuje podstaw wypełnienia weksla, zaś dopiero od momentu wniesienia zarzutów w pierwszym piśmie procesowym powód ma możliwość dokładnego określenia stosunku podstawowego.

Stanowiska tego nie sposób podzielić. Przede wszystkim skarżąca nie wykazała kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. Nie przedstawiła wyводу prawnego odnosząc się do twierdzeń w przedmiocie oczywistej zasadności skargi w sposób lakoniczny, zaś przedstawiona argumentacja w istocie stanowi polemikę w zakresie dotyczącym wykładni przepisów prawa materialnego i prawa procesowego.

W sprawie nie doszło do naruszenia reguł rozkładu dowodu. Sąd Apelacyjny ustalił, że na wynikającą z przedstawionego przez powódkę rozliczenia kwotę 1202.154,29 zł składają się nie tylko wystawione w okresie od stycznia 2018 r. do sierpnia 2019 r. faktury na kwotę 1.018.103,33 zł ale również kwota 184.050,96zł określona jako „bilans otwarcia” na dzień 1.01.2018 r. Strona pozwana, broniąc się przed roszczeniem powoda wywodzonym z weksla powinna wykazać, że powód nie miał prawa wypełnić weksla in blanco i go wykorzystać. Powyższe, wobec przedstawienia przez pozwaną bankowych potwierdzeń przelewów, nie zwalniało jednak powódki od wskazania należności składających się na „bilans otwarcia” roku 2018 roku. Z ustaleń poczynionych przez Sąd Apelacyjny wynikało, że stanowiły one zadłużenie pozwanej sprzed 2018 r., które było przedawnione.

W orzecznictwie wyrażany jest pogląd zgodnie z którym, jeżeli dłużnik spełnia świadczenie, nie wskazując, który z długów, jakie ma w stosunku

do danego wierzyciela, zamierza w ten sposób zaspokoić, a przy tym któreś z roszczeń przysługujących temu ostatniemu względem tego dłużnika jest przedawnione, to nie ma podstaw, by przyjmować, że dłużnik chciał spłacić w ten sposób dług przedawniony przed nieprzedawnionymi. (wyr. SN z 18.6.1957 r., I CR 456/56, OSPiKA 1958, Nr 9, poz. 228; wyr. SA w Białymstoku z 15.1.2020 r., I AGa 49/19). Pogląd ten dominuje również wśród przedstawicieli doktryny. Nie może być zatem mowy o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w zakresie kwestionującym uprawnienie wierzyciela do zaliczania wpłat dłużnika na najstarsze wymagalne należności, w przypadku gdy są one przedawnione.

U podstaw wyroku Sądu Apelacyjnego leżało ustalenie, że nie można było przyjąć, aby po stronie pozwanej istniało zobowiązanie z okresu od stycznia 2018 r. do sierpnia 2019 zaś przedstawiona w jego uzasadnieniu argumentacja dotycząca zmiany przez powoda podstawy faktycznej wypełnienia weksla miała w istocie drugorzędne znaczenie. Wskazywanie we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, że wezwanie do zapłaty przed wypełnianiem weksla nie kształtuje podstawy prawnej roszczenia o zapłatę z weksla oraz w sprawie nie doszło do modyfikacji podstawy faktycznej żądania pozwu nie mogło przesądzać o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Odwołanie się do tej przesłanki nie wymaga bowiem jedynie wykazania oczywistego naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego ale również wykazania, że naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (postanowienie SN z dnia 17 listopada 2021r., III CSK 41/21).

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. i 99 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.